

KOMENTAR: NOVA VLAST U SRBIJI 'STITI' CURUVIJIJE UBICE

Author: [IWPR Balkans](#)

Brat poznatog beogradskog urednika koji je ubijen u vreme Miloseviceve vladavine postavlja pitanje zasto nove vlasti nikada nisu otkrile ubice.

Moj brat Slavko Curuvija, uticajni srpski novinar, bio je vlasnik dva lista, "Dnevnog telegrafa" i nedeljnika "Evropljanin". Ubijen je 11.aprila 1999. za vreme NATO bombardovanja Jugoslavije, dok je Slobodan Milosevic jos bio na vlasti. Njegovo ubistvo bilo je vrhunac politicke kampanje koju je protiv njega vodila tada vladajuca koalicija koju su cinili Milosevicevi socijalisti, jugoslovenska levica, JUL, njegove supruge Mirjane Markovic i Srpska radikalna stranka Vojislava Seselja. Do danas niko nije uhapasen i optuzen za ovo ubistvo, i pored toga sto je Milosevic odavno srusen sa vlasti.

Tokom izborne kampanje, danas vladajuca Demokratska opozicija Srbije, DOS, u vise navrata je naglasavala da ce medju njenim prioritetima biti slucajevi ubistva mog brata i kidnapovanje bivseg predsednika Srbije Ivana Stambolica. Obecali su da ce za prvih sto dana na vlasti identifikovati i pronaci one koji su narucili ova ubistva. "Istraga je u toku", govore mi sada svaki put kada pokusam da se raspitam o ovom slucaju. Ali, danas je vec gotovo nepristojno i dalje se raspitivati za Slavkovo ubistvo, jer su vlasti preokupirane procesom reformi, ustavnom poveljom, kampanjom za predsednicke izbore i borbom protiv "antireformistickih huligana".

Mnogi od ljudi koji su povezani sa smrću mog brata i dalje su aktivni u medijima i parlamentu. Mirjana Markovic je i dalje poslanik u saveznom parlamentu, kao i Seselj, koji je cak i kandidat za predsednika Srbije. Pod starim rezimom ovi ljudi su dozvolili svojim saveznicima i pristalicama da organizuju nevidjenu kampanju protiv mog brata, neposredno pre nego sto je ubijen. Pripadnici pravosudja i policije koje su oni imenovali ignorisali su sve moje zahteve da se ovo ubistvo istrazi u vreme dok je Milosevic bio na vlasti.

Odnosi izmedju Milosevicevog rezima i "Dnevnog telegrafa" bili su napeti jos pre 1998.godine, kada se Jugoslavija po prvi put suocila sa pretnjom NATO bombardovanja. Tada je zapoceta prava kampanja protiv Slavka. U noci izmedju 10. i 11.oktobra "Dnevni telegraf " je bio zabranjen "do daljeg". Kada su novine registrovane u Crnoj Gori krajem 1998.godine, da bi se tako izbegla osveta vlasti u Beogradu, oni su jednostavno poostrili kontrolu na granici sa Crnom Gorom i poceli da zaplenjuju kamione koji su prevozili novine u Srbiju.

Kada je pocelo bombardovanje 24.marta 1999.godine, atmosfera koja se sirila oko familije postala je jos zlokobnija. Prijatelji su nam okrenuli ledja. Bilo je sve teze dopreti do njih, a pristalice rezima su poceli da nazivaju Slavka izdajicom i lakejom Amerikanaca. Jedna takva optuzba bila je objavljena nekoliko dana pre ubistva mog brata u dnevnim novinama "Politika ekspres". Ovaj clanak pod naslovom "Curuvija pozdravlja bombe" bio je prakticno poziv na linc. Potpisao ga je Miroslav Markovic, koji nije u srodstvu sa Mirjanom Markovic. Urednik novina, Djordje Martic, kasnije je izjavio da je clanak napisan na sugestiju Dragana Hadzi Antica, tadasnjeg glavnog i odgovornog urednika "Politike", izdavaca "Politike ekspres". Antic i Miloseviceva familija bili su nerazdvojni. Clanak je procitan u svim udarnim vestima na drzavnoj televiziji. Slavko nam je tada rekao : "Sada svaka budala moze da me ubije."

Tek kasnije sam shvatio da je stvarna svrha te medijske kampanje bila da se javnost pripremi za ovo dobro isplanirano ubistvo. Danas Miroslav Markovic radi u arhivskom odeljenju " Politike ". Slavko je ubijen pet dana posle objavljivanja tog clanka. Usred dana, dok je ulazio u svoju zgradu sa suprugom Brankom.

Posle pada Milosevicevog rezima, gajili smo veliku nadu da ce ubice biti uhvacene. U oktobru 2000.godine pojavio se dokument pod naslovom "Curan", za koji smo verovali da ce ubrzati istragu. Neki anonimni pripadnici drzavne bezbednosti Srbije prosledili su ovaj dokument na nekoliko mesta. Natasa Kandic, direktor Fonda za humanitarno pravo iz Beograda odmah po dobijanju ovog dokumenta sazvala je konferenciju za stampu.

Dokument je uzburkao javnost. U tekstu je opisano nekoliko poslednjih trenutaka u zivotu mog brata. Izgleda da je bio stavljen pod nadzor od strane drzavne bezbednosti bez njegovog znanja. Ali agenti su povuceni nekoliko minuta pre nego sto je Slavko ubijen. U kratko otkucanom tekstu koji je stigao zajedno sa dokumentom bilo je objasnjeno da je "Curan" sifra za Slavka i da je naredbu za njegovo pracenje izdao Rade Markovic, nacelnik Ministarstva unutrasnjih poslova Srbije, MUP, i Miloseviceva desna ruka.

Ovaj je zatim preneo naredjenje Milanu Radonjicu, sefu drzavne bezbednosti iz Beograda. U dokumentu se kaze da su Markovic i Radonjic namerno povukli operativce na dan ubistva "tako da ne bi videli ubice, trojicu ljudi koji su pobjegli sa mesta zlocina u belom automobilu Golf 3". To je bilo prvi put da je objavljena informacija o broju atentatora i automobilu kojim su pobjegli. Cim se dokument pojavio, Fond za humanitarno pravo je podneo krivicnu prijavu protiv Markovica zbog umesanosti u Slavkovo ubistvo.

Ali, ni Markovic ni Radonjic nisu optuzeni za smrt mog brata. Umesto toga, uhapseni su proslog leta zbog otkrivanja drzavnih tajni i svaki je osudjen na po godinu dana zatvora. U medjuvremenu, protiv njih je pokrenut postupak zbog ubistva trojice zvanicnika Srpskog pokreta obnove na Ibarskoj magistrali u oktobru 1999.godine. Sudjenje je sada u toku. Vlasti nikada nisu reagovala na informacije sadrzane u dokumentu "Curan".

Moj advokat je 21.januara podneo krivicnu prijavu protiv Radeta Markovica, Milana Radonjica i Mirjane Markovic zbog ubistva mog brata.

Nekoliko puta sam se obracao premijeru Srbije Zoranu Djindjicu u vezi sa ovim slucajem. Prvi put u novembru 2000.godine, nakon sto je opozicija preuzela vlast. Tada sam ga podsetio na njegove tvrdnje objavljene u novinama da poseduje informacije o Slavkovom ubistvu i da ce slucaj biti resen u roku od tri meseca. Ponovo sam mu pisao u maju 2001.godine da bih trazio da se ljudi osumnjiceni za eventualno izdavanje naredjenja da se Slavko ubije izvedu pred sud. Ponovo nisam dobio nikakav odgovor.

Sinisa Simic, zamenik javnog tuzioca koji je u vreme Milosevicevog rezima vodio ovaj slucaj sa polozaja oblasnog javnog tuzioca, i koji je ignorisao moje molbe da mi dostavi nove informacije, pod novim rezimom je unapredjen na mesto nacelnika ove sluzbe. Stevan Nikcevic, nekada zamenik sefa beogradske sluzbe drzavne bezbednosti - sluzbe koja je organizovala Slavkovo pracenje, postao je zamenik sefa savezne policije Zorana Zivkovic i nedavno je imenovan za generalnog direktora "Jugoimporta", kompanije koja je proslog meseca optuzena za krijumcarenje oruzja u Irak.

Pripadnici sluzbe drzavne bezbednosti koji znaju identitet Slavkovih ubica i koji su izrsavali naredjenja starog rezima i dalje su zaposleni u srpskoj tajnoj sluzbi. Izgledi da bilo ko od krivaca za smrt mog brata bude optuzen nisu velike dokle god oni drze istaknute javne polozaje. Najmanje sto je nova vlast morala uciniti bilo je da ih skloni sa zvanicnih funkcija. Do sada nije ucinjen ni taj mali korak u pravcu otkrivanja istine.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-nova-vlast-u-srbiji-stiti-curuvijine>